

Česká republika

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Dobříkov,
okres Ústí nad Orlicí**

Dobříkov 89, 566 01 Vysoké Mýto

Identifikátor školy: 600 104 877

Termín konání orientační inspekce: 2. – 4. červen 2003

Čj.:	105 239/03-5126
Signatura:	oj5bw104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Dobříkov, okres Ústí nad Orlicí, je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací. Podle Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 9. dubna 2003, čj. 16 760/03-21, sdružuje mateřskou školu, základní školu, školní družinu a školní jídelnu.

Ve školním roce 2002/2003 navštěvují základní školu 34 žáci, z toho je 9 dojíždějících. Škola je neúplná, dvoutřídní. Společně probíhá vyučování prvního ročníku se třetím a druhého se čtvrtým a pátým. Výuka se uskutečňuje podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke vzdělávacímu programu Základní škola, čj. 16 847/96-2,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke vzdělávacímu programu Základní škola, čj. 16 847/96-2,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v základní škole v předmětech – český jazyk, matematika, anglický jazyk, prvouka a přírodověda.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně-vzdělávací proces ve škole zajišťují celkem tři pedagogické pracovnice. Ředitelka splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti pro výuku na 1. stupni. Učitelka je nekvalifikovaná. Její zkušenosti, zájem o práci a vlídný, trpělivý přístup k dětem vyvažují chybějící vzdělání. Začínající vychovatelka školní družiny, absolventka vyšší pedagogické školy, vyučuje prvouku, přírodovědu a vlastivědu.

Kompetence zaměstnanců jsou písemně vymezeny v „Organizačním řádu“. Většinu pravomocí má ředitelka, v případě absence ji zastupuje vedoucí učitelka z mateřské školy. Pro všechny pracovnice jsou písemně vypracované náplně práce. Potřebné informace získávají učitelky i provozní zaměstnankyně ústně při běžném denním styku.

Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, která se schází vždy na začátku školního roku a dále pak ve čtvrtletích. Zápisy z jednání jsou pečlivě vedeny. Metodické orgány ve škole ustaveny nejsou, pedagogické otázky jsou prodiskutovávány při každodenním osobním kontaktu a též při pravidelných schůzkách s pedagogickými pracovníky z okolních škol v Zámrsku, Vraclavi, Tisové, Českých Heřmanicích a Knířově. Přínosem těchto setkání je možnost předávání si zkušeností z výuky, z dalšího vzdělávání, z práce s integrovanými žáky, řešení otázek spojených s výběrem učebnic a plánování společných akcí – sportovních utkání, zájezdů, návštěv kulturních představení apod. Vychovatelka s malými zkušenostmi z pedagogické práce má možnost kdykoliv se obrátit s žádostí o radu na ředitelku školy i učitelku. Jedním z vytyčených bodů v „Plánu práce na školní rok 2002/2003“ je prohloubení kontrolní činnosti. Ředitelka do data inspekce uskutečnila 13 návštěv v hodinách svých kolegyň. Z jednotlivých hospitací vede písemné záznamy, které však neobsahují závěry

a doporučení. Ty učitelkám sděluje spolu s ostatními postřehy ústně při pohospitačních rozbořech. Plnění úkolů je sledováno při následujících hospitacích. Kontrola provozních zaměstnanců je prováděna neformálně.

Podpora dalšího vzdělávání je také garantována v „Plánu práce na školní rok 2002/2003“, zájem však převyšuje finanční možnosti školy. V posledním období se pedagogické pracovnice zúčastnily školení „Počítačové gramotnosti“ a několika workshopů z oblasti výtvarné výchovy a praktických činností. Ředitelka absolvovala vzdělávací cyklus pro vedoucí pracovníky.

Systém kritérií pro hodnocení práce zaměstnanců je písemně vypracován. Oceněna je kvalitní pedagogická práce, činnosti s ní spojené i úkony nad rámec pracovních povinností. Kritéria jsou pracovnícím známa, na jejich základě jim je přidělován osobní příplatek a odůvodňována jeho výše.

Personální podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí v jednopatrové budově, která prošla celkovou rekonstrukcí. V přízemí se nacházejí šatny, mateřská škola a školní jídelna. V patře jsou umístěny dvě třídy, učebna hudební výchovy s prostorem pro pohybové–taneční aktivity, sborovna a toalety. Adaptací podkroví vznikla rozlehlá herna školní družiny a pracovní výpočetní techniky. V původní části půdy je sklad pomůcek. Všechny místnosti mají nové osvětlení, jsou dostatečně velké, vzdušné, světlé, vybavené moderními stavitelnými lavicemi a židlemi. Výzdoba všech prostor školy je pestrá, nápaditá. Na stěnách visí množství výtvarných prací žáků a obrazového výukového materiálu. K dispozici je zahrada se školním pozemkem, krytým posezením a prolézačkami.

Při vyučování žáci používali aktualizované učebnice a učební texty. Vybavení kabinetu učebními pomůckami je z hlediska množství dostatečné. Nově byly nakoupeny nástěnné obrazy, mapy, didaktické soupravy pro výuku českého jazyka apod. Žáci 1. třídy na začátku školního roku obdrželi základní školní potřeby. Z didaktické techniky škola vlastní magnetofony, televizi, video, CD přehrávač. Výpočetní technika je zastoupena čtyřmi počítači z projektu „Internet do škol“ a dalšími dvěma získanými z jiných zdrojů, z nichž jeden je instalován v učebně hudební výchovy a druhý ve sborovně.

Materiální zdroje jsou školou účelně a efektivně využívány jak při výuce, tak i v době mimo vyučování. V odpoledních hodinách učebny slouží zájmové činnosti. Žáci mohou navštěvovat myslivecký a počítačový kroužek, hru na flétnu a na kytaru a kroužek Junáka.

Materiálně-technické podmínky jsou vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Výuka probíhá v souladu s učebními dokumenty.

Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Rozvrh hodin je z psychohygienického hlediska sestaven správně. Dvouhodinové bloky tělesné výchovy jsou zařazeny z důvodu docházení do obecní tělocvičny a na hřiště. Délka

vyučovacích hodin i přestávek je dodržována dle příslušného právního předpisu. „Řád školy“ je sepsán podrobně, postihuje důležité momenty práce školy, nejsou v něm však zakotvena práva žáků. Rodiče jsou informováni o aktuálním prospěchu, chování svých dětí a o dění ve škole pomocí žákovských knížek nebo osobně při třídních schůzkách, které se konají třikrát ročně, nebo při individuálních návštěvách školy.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém a anglickém jazyku

V obou sledovaných předmětech odpovídaly probírané kapitoly učebním osnovám zvoleného vzdělávacího programu. Učivo navazovalo na předcházející lekce, porovnáním vypracovaných tematických plánů nebyla zjištěna jeho obsahová duplicita. Navštívené hodiny měly stanovené přiměřené výukové cíle, korespondující s věkem a možnostmi žáků.

Ze dvou vyučujících českého jazyka jedna splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, druhá je nekvalifikovaná. Výuka anglického jazyka je zajištěna učitelkou bez odborné způsobilosti. Prezentace učiva byla v jejich podání věcně i odborně správná. Třídy mají klasické uspořádání nábytku. Některé činnosti se uskutečňovaly na koberci. Výuku vhodně doplňovaly různé pomůcky - didaktické soupravy pro výuku podstatných jmen, dětské knížky, kartičky se vzorci souvětí, se slovy, pexeso, nakopírované pracovní listy apod. Učitelky měly vždy vzorně připravené tabule. Z didaktické techniky byl v jedné hodině zapojen do práce magnetofon. Učební prostředí je estetické, pro žáky podnětné. Relaxační prvky vyučující zařazovaly v menší míře. Tempo výuky bylo přiměřené.

Strukturu vyučovacích jednotek učitelky přizpůsobovaly práci se dvěma nebo třemi odděleními žáků různých ročníků. Vydávaly jasné a srozumitelné pokyny. Uplatňovaly frontální způsob výuky, pravidelně střídaly společnou a samostatnou práci. Občas do vyučování začlenily prvky kooperativního a činnostního učení. Sledované jazykové vyučování bylo převážně zaměřeno na opakování probraných mluvnických pravidel. Velmi zdařile proběhla diskuse v komunitním kruhu na téma domov. Při hodinách čtení byla metodicky vhodně zařazena četba části textu vyučující i individuální přednes básně žáky. Vyučovací lekce anglického jazyka začínaly opakováním slovní zásoby, kdy učitelka říkala slova česky a žáci je překládali. Další část výuky byla věnována upevňování gramatických jevů a práci s textem - četbě, překladu, reprodukci atd. Činnost vhodně doplňoval poslech magnetofonu. Žáci byli v obou předmětech permanentně zaměstnáni, vyučovací čas byl efektivně využit.

Vyučující žáky motivovaly hrou, soutěží, říkankou, pohádkou, četbou úryvku z jejich oblíbené knížky, zajímavým úkolem, pochvalou a povzbuzením. Využívaly jejich znalosti z jiných předmětů a zkušenosti z praxe. Žáci byli vedeni k samostatnosti, sebekontroli a odpovědnosti. Při zadávání úkolů učitelky dodržovaly zásadu přiměřenosti, při řešení poskytovaly hlavně slabším žákům pomoc. Po samostatné práci zpravidla následovala kontrola.

Vzájemná komunikace vyučujících a žáků byla založena na vytvoření atmosféry důvěry a spolupráce. Učitelky respektovaly osobnosti žáků, vytvářely prostor pro diskusi, rozvíjely jejich slovní zásobu a vyjadřování. Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla klidná a vstřícná. Obdobné byly i projevy žáků.

Hodnocení prováděly učitelky průběžně, po zodpovězení otázky či dokončení daného úkolu. Téměř vždy mělo charakter pozitivní motivace – pochvaly, ocenění za snahu. Klasifikaci vyučující nejčastěji využívaly po písemném prověřování vědomostí. V závěru několika hodin chybělo celkové zhodnocení práce žáků. Žáci 1. ročníku dostávali v pololetí k vysvědčení přílohu se širším slovním hodnocením.

Úroveň výuky českého a anglického jazyka je hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice, prvouce a přírodovědě

Výuka těchto předmětů probíhá na základě detailně zpracovaných ročníkových časově-tematických plánů. Učivo vycházelo z dříve probírané látky a rozvíjelo ji.

Matematiku v jedné třídě (se dvěma spojenými ročníky) vyučuje učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti, ve druhé třídě (se třemi spojenými ročníky) vede výuku učitelka splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Prvouku i přírodovědu v obou třídách učí vychovatelka školní družiny. Učební látka byla ve všech třech předmětech probírána věcně a odborně správně.

Vyučující vhodně používaly pomůcky a názorný materiál, pouze v jedné hodině prvouky výklad postrádal běžně dostupné přírodniny - listy stromů, trávy. Jedna učitelka zapojila do výuky počítač. Pro každou vyučovací jednotku byla samozřejmostí grafická příprava na tabuli. Namnožené písemné materiály na procvičení urychlovaly práci žáků. Prostředí působilo na výuku podnětně. Psychorelaxační stránka byla pominuta ve všech hospitovaných hodinách, někteří žáci strávili celé vyučování v lavicích.

Ve vyučovacích jednotkách převažoval frontální systém výuky s výraznou organizační rolí vyučujících. Střídání řízených a samostatných aktivit bylo funkční a účelné, podřízené práci spojených ročníků. Kvalifikovaná učitelka hodiny výrazněji členila, celkově je vedla ve svižnějším tempu, plně využívala vyučovací čas. Naopak vyučování prvouky a přírodovědy bylo celkově pomalejší, s nižší efektivitou jednotlivých činností. Všechny vyučující během výuky procházely třídou, v nezbytných případech korigovaly strategii žáků při samostatných aktivitách a pomáhaly jim nalézt správná řešení. Dle potřeby volily individuální práci se žákem.

Učitelky matematiky na začátku seznamovaly žáky s plánem hodin. Úvodní motivaci zařazovaly výjimečně, žáky motivovaly spíše průběžně. Zvláště jedna z vyučujících zařadila do výuky množství motivačních regionálních prvků, mezipředmětových vztahů a využívala i vlastní zkušenosti žáků. Při matematice byla zpětná vazba na slabé úrovni, učitelky opomíjely seznámení se správnými výsledky a informace o úspěšnosti žáků při řešení úloh. V prvouce a přírodovědě byla zaznamenána nižší frekvence oprav žakovských písemností.

Komunikace žáků byla ve vyučovacích jednotkách poměrně omezená, značnou část hodin matematiky vyučující věnovaly písemnému procvičování. Do výkladu byli žáci zapojeni většinou málo. Zvláště v prvouce a přírodovědě učitelka mluvila hodně sama, často vyvolávala prvního přihlášeného a nepodněcovala zřetelně práci ostatních. U žakovských odpovědí vyučující kladly důraz i na jazykovou stránku. Kromě jednoho případu nebyly ve výuce zaznamenány projevy nekázně.

Žáci byli průběžně přiměřeně chváleni. Většina vyučovacích jednotek byla zakončena bez závěrečného vyhodnocení splnění plánu a pochval žáků, kteří výrazněji spolupracovali. V hospitovaných hodinách žáci nebyli ústně zkoušeni, prověřování znalostí mělo písemnou podobu. Hodnocení probíhalo hlavně v rovině ústních pochval za splněné úkoly. V žakovských knížkách je dostatečné množství známek, a to i za samostatnou práci v pracovních sešitech. Vzájemné hodnocení ani sebehodnocení žáků nebylo zaznamenáno.

Úroveň výuky je hodnocena v případě matematiky jako velmi dobrá, v případě prvouky a přírodovědy jako průměrná.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Ke zjišťování výsledků vzdělávání využívá ředitelka školy v průběhu školního roku hlavně hospitace, prohlídku žakovských prací a zadávání testů, které jsou přílohou učebnic, podle nichž je vedena výuka. Zpětnou vazbu o úrovni vyučování poskytuje také umístění žáků

v různých soutěžích a informace ze škol, ve kterých absolvují další roky povinné školní docházky.

Zhodnocení práce školy je pravidelně prováděno na poslední pedagogické radě v červnu každého roku. Analýza se stává podkladem pro tvorbu plánu práce na další školní rok. V písemné formě se posouzení výsledků vzdělávání a výchovy objevuje ve „Výroční zprávě o činnosti školy“ a je zveřejňováno též v „Dobříkovských novinách“.

Celkově je průběh vzdělávání v předmětech český jazyk, matematika, anglický jazyk, prvouka a přírodověda hodnocen jako velmi dobrý. Určité nedostatky zjištěné ve výuce prvouky a přírodovědy způsobila nezkušenost vyučující.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Zřizovací listina školy, vydaná na základě usnesení zastupitelstva Obce Dobříkov ze dne 10. října 2002, je v souladu s Rozhodnutím o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 9. dubna 2003, čj. 16 760/03-21.
- Výborně funguje spolupráce s obcí. Škola je místním obecním úřadem respektována, její potřeby jsou akceptovány. Každý rok jsou vyčleněny finanční prostředky na vylepšení jejího prostředí a vybavení.
- Prezentace školy na veřejnosti je různorodá. O práci žáků i učitelek se občané dovídají z měsíčníku „Dobříkovské noviny“, který vydává místní obecní úřad, dále z vývěsní skříňky u obecního úřadu a prostřednictvím mnoha akcí, které se těší velké pozornosti. Škola pravidelně s žáky připravuje slavnostní zahájení školního roku – pasování nových prvňáčků, vánoční trhy, vánoční zpívání, besídku pro maminky, soutěž pro rodiče s dětmi „Správná dvojka“, „Strašidláckou naučnou stezku“ a na závěr školního roku „Poslední zvonění“. Podílí se na kulturním programu u příležitosti „Vítání občánků“ a při „Setkání s důchodci“.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina školy ze dne 10. října 2002
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 9. dubna 2003, čj. 16 760/03-21
3. Třídní knihy 1. - 5. ročníku - šk. rok 2002/2003
4. Třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. - 5. ročníku - šk. rok 2002/2003
5. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 ke 30. září 2002
6. Rozvrhy hodin tříd – šk. rok 2002/2003
7. Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek – šk. rok 2002/2003
8. Učební plán školy - šk. rok 2002/2003
9. Zápisy z pedagogických rad – od šk. roku 2001/2002
10. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
11. Řád školy - šk. rok 2002/2003
12. Organizační řád platný od ledna 2003
13. Plán práce na školní rok 2002/2003

14. Tematické plány učiva hospitovaných předmětů - šk. rok 2002/2003
15. Pracovní náplně zaměstnanců - šk. rok 2002/2003
16. Kritéria pro hodnocení práce zaměstnanců - šk. rok 2002/2003

ZÁVĚR

Ve škole pracují tři pedagogické pracovnice, jejichž hlavním cílem je kvalitně předávat nové poznatky a vědomosti žákům. Ředitelka citlivě koordinuje práci svých podřízených, vytváří přátelskou atmosféru, založenou na spolupráci a důvěře.

Rekonstruovaná budova školy poskytuje žákům příjemné prostředí pro jejich činnost, vytváří příznivé podmínky pro výchovně-vzdělávací práci. Zařízení a vybavení je nové, moderní, estetické. Výzdobu tvoří z velké části materiál pro prodlouženou expozici učiva.

Ve všech sledovaných vyučovacích jednotkách byly učební plán i učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola plněny. Vyučující se na hodiny připravovaly pečlivě, svědomitě. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost učitelky nijak negativně výuku neovlivnila. Vychovatelka teprve získává zkušenosti z práce s dětmi. V hodinách vyučující převážně využívaly klasické vyučovací metody a formy práce zaměřené na činnost jednotlivců. Někdy začlenily i prvky kooperativního a činnostního učení. Vedly žáky k samostatnosti, sebekontrolě a odpovědnosti. Relaxační chvíle se objevovaly poměrně málo. Motivace prolínala většinou celou vyučovací hodinou. Komunikace při vyučování byla založena na vzájemné důvěře a na respektování dohodnutých pravidel. Hodnocení žáků bylo dostatečně časté, povzbuzující. Celkové zhodnocení žákovských výkonů v závěru výuky občas chybělo.

Od předešlé orientační inspekce, provedené dne 22. března 1999 a zapsané v inspekční zprávě čj. 105 112/99-2083, si škola udržela svoji kvalitu, stále na vysoké úrovni je spolupráce s obcí. Vstřícný postoj starostky i celého obecního zastupitelstva se odráží v celkovém prostředí i atmosféře školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Mirka Machková	Mgr. Mirka Machková, v. r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Loučka	Mgr. Jaroslav Loučka, v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Miluše Jasanská

V Ústí nad Orlicí dne 12. června 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. června 2003

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Věra Paličková	Mgr. Věra Paličková, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Průměrný
Pouze vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KrÚ Pardubického kraje, OŠMS	2003-07-02	105 265/03-5126
Obecní úřad Dobříkov	2003-07-02	105 266/03-5126

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.